

Stockholms
stad

STADSHUSREGATTAN

16–18 JUNI 2023

1923 – 2023

STADSHUSET
STOCKHOLM CITY HALL
100 ÅR

I samarbete med

Svenska
Seglarförbundet

stadshuset.stockholm

Riddarfjärden, denna fantastiska fjärd!

Slutet av Mälaren och början på Världshaven! Vindarna kan ej vara längre än vad de är här! Vinden tar fart från brofästet som är förankrat mot Gröndals granit! Vid västlig vind så trycker vinden ner mot Reimers gamla fabrik! Där delar vinden upp sig i tre olika skepnader!

Skepnad 1 sätter full fart mot Liljeholmen! Tittar in hos skeppsmyran och sveper förbi flygfiskens fribord! För att sedan slå en piruett och leta sig igenom sundet mellan söder och Reimers! Vinden här favoriserar Reimers gamla kajer! Vinden tar sikte mot Långholmskanalen! Den bromsas upp över all gamla vackra Pettersonbåtar som stoltserar i solens ljus!

Skepnad 2, Väljer den norra sidan av Reimers, och sveper förbi Långholmens södra bryggor, här finns inte bara en Mälarbåt utan åtskilliga ligger efter denna anrika klubbs bryggor!

Skepnad 1 och 2 följer varandra men ändå på avstånd genom sundet!

Skepnad 3 väljer Västerbron och den norra steniga sidan av Långholmen!

Ofta är trycket bättre ner mot Kungsholmen och Essingen! Vid Västerbron så väljer alltid nr 3 att sticka söder ut för att här förenas med 1 och 2! Nu är vi på Riddarfjärden!

Rent krasst skulle jag vilja säga att Kungsholmen är vinnarsidan! Dock skall man vara vaksam vid Preem och se hur pricken står över grundet! Vid kryss västerut kan man lätt fastna just här då det är riddarens grundaste och troligen mest strömma vatten.

Vad vill vi säga med ovanstående! Jo, att den 17 och 18 juni firar vi stadshuset 100 år och detta firas med en Regatta! Det kommer seglas 2 seglingar på lördagen och 2 på söndagen, banan kommer läggas på Riddarfjärden och seglas om maximalt 3 varv (Varje segling beräknas ta 120 min).

Vi hoppas på stort deltagande från M båtar och målet är största klass! Detta är en bra prepp inför SM som seglas några veckor efter! Båtplats skall vid mån av plats fås vid stads- huset på temporära bryggor, om detta e fullt hänvisas man till Västerbrohamnen.

All info om tävlingen finns på www.sailarena.se och vi kommer även informera fortlöpande på facebook samt hemsidan.

Nedan är urklipp från Inbjudan.

Idag den 31 mars är det 44 båtar anmälda, vi pratar om SK150,95,75,55 och 30, det är Mälarbåtar och övriga klassiska båtar!

Inbjudan till Stadshusregattan Classic

Datum: Lördag den 17 juni och söndag den 18 juni 2023.

Plats: Riddarfjärden, Stockholm

Tävlingens nivå: Blå

Tävlingen består av två seglingar på lördagen och två seglingar på söndagen i tre klasser båda dagarna.

Båtklass: Hundraåringarna Båtar som är 100 år eller äldre. SRS
Klassikerna Klassiska båtar byggda i trä eller metall och
alla gaffelriggade båtar. SRS
Öppen klass Övriga klassiska båtar (se punkt 2.5) SRS

Arrangör: Gaff Yacht Society Racing Club i samarbete med Kungliga Svenska Segelsällskapet

Coaching på Stadshusregattan 100 år

Vi är ett antal erfarna M-båts-seglare som kan tänka oss att ställa upp som coacher på Stads-husregattan. Främst M30-seglare som ligger för långt från Stock-holm för att delta med egen båt. Vi riktar oss främst till nyare medlemmar som vill vara med på denna festlighet.

Kontakta Totte på 0707-80 45 66 så kanske vi kan få till det just på din båt.

Segla Vackert – Segla Mälarbåt

M30-Jakten våren -23

Välkomna till vår egen regatta M30-jakten den 10 juni. Har ni inte tid att komma med egen båt kan ni kanske gasta eller låna en båt.

Vi seglar 3–4 race på inre Västerås-fjärden. Kontakta Totte (0707-80 45 66) om intresse finns.

Hälsar Eskaderchefen

M-båtsjakten augusti -23

Även här seglar vi 3–4 seglingar men den här gången på Yttre Västerås-fjärden.

Samma gäller här som på våren: Kom och gasta eller kanske låna båt.

Totte kontaktperson.

Hälsningar Eskaderchefen

M-BÅTARNA

"MÄLARENS VINTHUNDAR"

EN BOK AV

Bo Stenström

Ulf Engblom

PRIS 250:-
exklusive porto

beställ boken via nedanstående adress.

bo.e.stenstrom@gmail.com

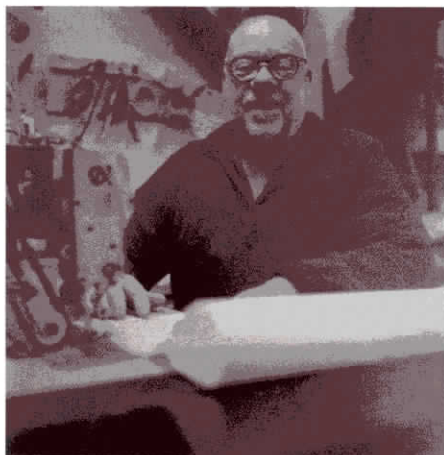
Färdigsytt i Bro

Larsson talar aldrig själv i telefon. Men det sägs att påstridiga telefonförsäljare emellanåt möts av beskedet att Janne Björnberg inte kan fatta något beslut innan han har hunnit talat med Larsson. Det brukar räcka för att bli av med telefonförsäljare.

För den som råkar känna till Janne och Larsson, är det inte helt otänkbart att associera till Sven Nordqvists barnböcker om gubben Pettson, som sin ålder till trots är pigg och påhittig. Pettson tillbringar mycket tid i snickarboden med mer eller mindre fantastiska uppfinningar. Den ovanliga bondkatten Findus är Pettsons ständiga sällskap. En nästintill lika ovanlig bondkatt är Larsson och därtill Jannes ständiga sällskap.

För femton år sedan såg Larsson dagens ljus leta sig in mellan fribordens springor i en båt ritad av CG Pettersson, uppställd på gårdsplanen utanför segelmakeriet i Bro. Vildkatten som födde fem ungar lämnade kvar en av dem. Den övergivna ungen togs om hand av Janne och flaskmatades. Janne visar sin stora hand och säger att Larsson rymdes i den när han var helt liten. Larsson är också en av många tillfällen och slumpartade händelser i Jannes liv.

Under 2023 lägger Janne ned sitt segelmakeri i Bro. Vi som seglar

Janne Björnberg i egen hög person.

mälarbåt blir därmed en pålitlig och skicklig segelmakare fattigare. Men det är inte bara en segelmakare som lägger ned sin verksamhet, utan även en skicklig hantverkare som har haft förmågan att ta sig an och snabbt utföra eller hjälpa till med en smula omöjliga projekt. Ett högaktuellt exempel är naturligtvis den nya masten som behövdes i samband med den omfattande renoveringen av Princess Svanevit, vars delvis vackra linjer synes vara sprungna från den utsökta M22. I det sammanhanget konstruerade Janne en ny svarv för att kunna ta fram masten, vilket här nämns som ett av många exempel på påhittighet och förmågan att få saker gjorda.

Det som bl.a. har varit unikt med Next Sails i Bro, utöver kvaliteten, är den utveckling som skedde under 1990-talet, då Janne arbetade i ett långt och nära samarbete med bland andra

Henrik Janmark (M30-124 Disa). Till skillnad mot de flesta andra segelmakare i Sverige så syr Janne seglen själv, vilket i dag är mycket ovanligt.

Hur allt började

Jannes väg till segelmakaryrket började med att han hade tröttnat på att arbeta som takplåtslagare. Det var ett kallt och tungt arbete. Att göra segel byggde på samma princip dvs. en utläggning av materialet, menar Janne som alltid tycks ha enkla och rediga svar på alla frågor.

Kanske uppstod intresset för båtar och segling redan när han lånade sin mormors roddbåt på somrarna i skärgården och försåg den med köl och segel tillverkade av gamla lakan. Men de första riktiga seglen började han konstruera 1973 i en korridor i den

dåvarande bostaden på Kammakargatan i Stockholm. Ritningen i skala 1:10 lades ut i korridoren och blev utgångspunkt för seglet. Det första seglet var för övrigt avsett till en 6mR (Sexa) med namnet Borgila, vilken han seglade tillsammans med Claes Hallin vid VM 1975 i Sandhamn.

Sedermera ordnade Claes en lokal till Janne på Tyskbagargatan i Stockholm där segelmakeriet fanns under några år. I takt med att verksamheten blev större och jobben fler, blev det med tiden dags att flytta verksamheten till Veterinärhögskolans gamla lokaler i Kräftriket. En påtaglig höjning av hyran ledde senare till att segelmakeriet flyttades till Runby i Upplands Väsby. Ett uthus som tidigare hade varit hans svärfars tunnbinderi hemma på villatomten kom då att inhysa segelmakeriet.

Småningom tröttnade hans dåvarande hustru på allt spring av seglare som ville ha hjälp i tid och otid och verksamheten flyttades 1990 till Bro.

Osams om M22

Next Sails i Bro har under flera decennier spelat stor roll inte minst för målarbåtarna. Produktionen har därutöver varit inriktad mot Neptunkryssare, Nordisk Folkbåt, Skärgårdskryssare och Finnjolle.

Att Janne fick upp ögonen för M22 var en ren tillfällighet. Totte Bergman hade frågat Janne om M22-80 kunde stå uppställd i Bro, vid äventyr att den annars skulle huggas upp. Janne fastnade för båten och beslöt sig för att byta köl på den. Det i sin tur ledde till att han började kappsegla med M22. Namnet Osams kom till efter en segling med dottern Sanna på SM på Utö 2010 och sedan har Janne fortsatt att vara just Osams med sina M22.

M22-80 Osams I såldes efter några år till Danmark. Som så många andra målarbåtsseglare hade Janne börjat drömma om en båt byggd av Schelin. När M22-28, tidigare sällan förekommande i tävlingssammanhang, var till salu på Tynningö slog Janne till direkt utan att ens ha sett båten. Båten hade stått utomhus i många år och var i ett dåligt skick

när han köpte den. Det har inte hindrat Janne som har renoverat stora delar av båten. I skrivande stund är M22-28 Osams II till salu.

Med M22 har Janne seglat SM framgångsrikt under många år och bland de tecken han har tagit finns bl.a. ett guld år 2016. Därefter har han tagit silver vid två tillfällen, bland annat sommaren 2022. Bilden skulle bli ofullständig, om inte hans brons i VM i Finnjolle nämndes eller, åtminstone i förbifarten, hans många regattor tillsammans med vännen Peter Norlin.

Att tävla i knäpphet

Bygget av nya M22 i plast är återigen en fråga som diskuteras och det är därför intressant att nämna något om de första plastbåtarna. Att det för cirka tio år sedan skulle komma att byggas två plastbåtar i Bro tycks nämligen ha berott på rena tillfälligheter och möjligen ett mått av snillrik knäpphet.

År 2012 besöktes segelmakeriet av Roy Sandgren som då hade konstruerat M30 i plast och var i färd med att konstruera en M22 i plast. Roy var ute i god tid och ville ha segel till sin nya båt. Bygget av plastbåten skedde hemma i Roys villaträdgård i Täby, vilket hade gett upphov till en smula gnissel med grannarna som inte var lika roade av projektet. Roy höll

därför på att ge upp projektet helt när Janne gav möjlighet att slutföra det i verkstaden i Bro. Tillsammans tog de fram en plugg för båten och plastade formarna. Detta samarbete resulterade som bekant inte i en utan två båtar, nämligen M22-140 Ingrid och M22-141 Osams III, framtagna för att vara fullt ut jämförliga med övriga M22 såsom entypsbåt.

Janne skojar med sig själv när vi går runt i hans verkstad och säger att han är knäpp när jag frågar om den rullbandspelare som står på ett bord används. Den visar sig användas flitigt och banden är många. Knäppheten, här använt i en positiv bemärkelse, verkar vara återkommande. Vid ett tidigare tillfälle har Roy nämligen nämnt att han och Janne

brukar skoja och säga att de tävlar i knäpphet. Kanske är det så att man behöver ha den inställningen för att konstruera nya båtar.

Hemligheter och myter

Segling och båtar omgärdas av många myter. I mälarbåtskretsar är ju Schelins båtar omgärdade av myter, för att bara ta ett exempel. Men hur är det med myterna kring segel? Finns det några hemligheter med seglen till våra båtar?

Jannes nyktra och sakliga svar är inte mycket för den som vill tro på myter och hemligheter. Han menar i korthet att många av dessa myter är överdrivna, att det inte finns några hemligheter bakom bra segel annat än hantverkskunnande och valet av material.

När jag frågar om alla seglade myter om segelmakare Örtengren, menar han att det berodde på ett stort hantverkskunnande förenat med att Bo Örtengren vinnlade sig om att ha bra material. När de andra segelmakarna nöjde sig med att köpa in segelduk i det nya materialet dacron, reste Örtengren själv till USA och valde ut den bästa kvaliteten. På motsvarande vis har Janne försökt att vara mån om kvaliteten på den segelduk som han själv använder.

Att hantverkskunnandet och omsorgen om kvaliteten har gett resultat har visat sig på flera sätt. Under 1990-talets senare del blev segel från Next Sails mycket populära bland finnjolleseglare. Som mest tillverkades ca 400 segel om året i Bro och det var kö för att få köpa nya segel. Vid OS i Finnjolle i Atlanta 1996 hade Next tillverkat segel till de som placerade sig 4, 6 och 7. Även i OS i Sydney hade nummer tre, Fredrik Löf, ett segel på sin Finnjolle som hade tillverkats av Janne.

Janne menar att hantverkskunnandet, som är en viktig del i att ta fram segel, riskerar att dö ut i Sverige i takt med att de flesta segel tas fram i datorn och sys utomlands. Det är naturligtvis en tråkig utveckling och om huruvida det kommer att påverka seglingen negativt återstår att se.

Mot nya projekt

Frågan har nog länge varit om och inte när Janne skulle upphöra med sin verksamhet. Egentligen höll verksamheten på att få ett hastigt slut år 2016 när Jannes anläggning brann ned. Redan en månad efter branden var dock verksamheten i gång igen i ett tält. Eftersom anläggningen var tvungen att byggas upp igen för att försäkringsbolaget skulle kunna reglera skadan, var det lika

bra att fortsätta. Nu, sju år senare, är byggnaden såld och nya projekt väntar. I september läggs verksamheten i Bro ned. Janne som hela sitt liv levt i Stockholm kommer i stället att flytta till en gård i Kungsör. Han tillägger att flytten sker med en tillväjningsperiod, eftersom han har svårt att så abrupt lämna storstaden för landet. En stor samling solpaneler på gården skvallrar om att nya projekt och idéer redan väntar på att förverkligas.

När det är dags att fotografera blir Janne glad när jag tar fram min gamla kamera, en Rolleiflex från 50-talet. Ingen blir väl förvånad om jag nämner att Janne bland mycket annat även visar sig samla på gamla kameror och att skåpen bokstavligt talat är fulla av Leicas utsökta kameror.

/Johan Hultgren

M25-72 Patricia

Den senast byggda Mälartjugofemman byggd 1964 av Hadar Jansson i Kungsör.

Det uppstår ju kontakter när man är på båtmässan Allt för sjön, i en av pausarna slog jag mig ned i skärgårdskryssarnanas monter för en fika, jag kom i snack med Lars Jansson som ställt ut sin A22:a Särimmer på mässan.

Han berättade att han seglat på Patricia och att han hjälpte sin far Hadar att bygga M25:an Patricia, Hadar var möbelsnickare så att bygga en båt i trä var ju därför inte

speciellt svårt. Kanske var det lite lurigare att knäcka till spanten av metall till rätt form? Men även det gjordes av Hadar, han hyvlade till alla bord av mahogny själv, och tillverkade även alla övriga trädetaljer, Lars trodde att kölen gjöts i Eskilstuna, kanske var det så, eller så köpte de köl av Schelins?

(Kungsörs båtvarv Shelins sålde ju ett antal byggsatser med färdigsågade bord och färdiga metallspant och färdiggjutna kölar till M25, så att man lite lättare skulle kunna amatörbygga sin egen M25:a men det var inget som var intressant för möbelsnickaren Hadar).

Bild på Lars Jansson till rors i den nybyggda M25.an med jolle på släp, den behövdes då båten låg på svaj vid boj och inte vid brygga.

Sonen Lars då 18 år hjälpte bland annat till att nita fast borden i spanten, det blev ett bord om dagen berättande han.

Kul att höra berättelsen och få se några bilder från tidigt 60-tal.

Huset i Kungsör där M25:an byggdes ser ni här, de var tvungna att såga upp ett stort hål i väggen för att kunna få ut den färdigbyggda båten!

Segla vackert
/Kjell Gustafson

Bild på strandhugget med M25:an

Mamma hade rätt – historien om M22 nr 137

Min mamma var tvärsäker, "min kusin Sigge bygger en Mälar 22:a. Det gör han nere i Sommen där han bor".

"Nu är du nog ute och åker" menade jag, "ingen i vår släkt seglar eller verkar ha någon anknytning till sjön", släkten bodde i södra Östergötland. "Dessutom är en Mälar 22:a ingen båt som någon glad amatör står och bygger ute i skogen, det finns stränga klassbestämmelser för hur den skall se ut". Jag var helt tvärsäker, mamma kunde visserligen hantera en båt men hade diffusa uppfattningar om olika segelbåtstyper.

Den här diskussionen ägde rum på 1960-talet och jag tyckte det var en rolig anekdot, nån i släkten nere i Ydre skulle vara båtbyggare! Men så en dag fastnade min blick på en notis i en klubbtidning. Där stod det att den förmodligen senast byggda M22:an, nr 137, hade kommit till Stockholm. Den var byggd av en man i Sommen, ett samhälle vid sjön med samma namn. Nu blev jag nyfiken. På en släktträff mötte jag en dotter till båtbyggaren och hon berättade att hennes dotter, Py Börjesson, som hade övertagit båten efter Sigge, nu tagit upp den till Stockholm. "Det var illa gjort" menade hon "den båten skall vara i Sommen".

När jag sedan kontaktade Py fick jag hela historien bakom 137:an. Hennes

Sigge till rors.

morfar Sigge, Sigurd Pettersson f. 1894, var en stor segelentusiast. Han hade själv varit på sjön som maskinist och deltog livligt i kappseglingarna på Sommen som har ett ganska stort båtliv. Py berättade hur han tog henne med sig som åskådare vid kappseglingar på Vättern. Självt hade han en koster i Sommen men på sin 60-årsdag bestämde han sig för att bygga en M 22:a med sikte på att få den klar till 70-årsdagen. På stranden av sin sjötomt vid Sommen reste han ett enkelt varvsskjul, som ännu står kvar, och år 1955 satte han i gång. Då hade inte någon M22:a byggts på flera år.

Sigge, som var en synnerligen mångkunnig person, lyckades helt på egen hand med bygget vilken måste varit en bedrift i sig. Han kan ha inspirerats av andra i grannskapet. Enbart i Östergötland byggdes 8 stycken M 22:or under 1940-talet, varav 4 stycken på det relativt närliggande Motala Båtvarv.

Py bodde hos sina morföräldrar och kunde följa hela processen. Hon minns hur hon låg inne i skrovet och var "mothållare" när spananten nitades. Sigge tillverkade inte bara alla träkomponenter som skrov och mast själv, även utan även detaljer som block. Py kommer ihåg med vilken kärlek han formade akterspegeln och snidade pålen till storskotet. M22 nr 137, Petita, var klar år 1962 då han fick den klassad och godkänd efter att ha varit tvungen att göra en inbuktning i stäven, skrovet var för långt i vattenlinjen. Då hade ingen ny M22:a byggts sedan år 1948. Han fick njuta av sitt bygge i 12 år. Py köpte den därefter men efter några säsonger blev båten för liten för en barnfamilj och den såldes till Stockholm. 137:an blev den sist byggda M22:an i trä.

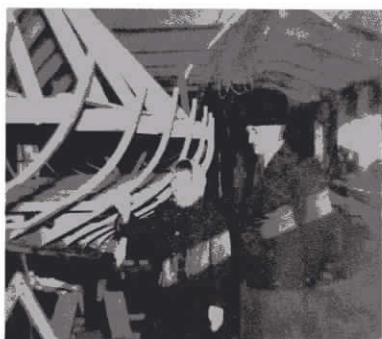

Artikelförfattaren och Py tillsammans med ritningen av M22 nr 137.

Den finns för närvarande i ett garage i Knivsta i väntan på en renovering. Hemma hos Py hänger fortfarande ritningen kvar på väggen.

Så, mamma hade rätt, man skall tro sina gamla föräldrar även när någonting de säger verkar otroligt.

Svante Sjöberg
svantesjoberg@gmail.com

Tillfartssegling till SM/RM på Ekholmen

Vi vill som brukligt inbjuda till en gemensam tillfartssegling, den s k "Distansen", till årets SM/RM på Ekholmen. Förslagsvis kan vi göra som år 2018, då vi träffades i Vikingarnas hamn på Hundudden för att umgås och fixa lite med båtarna m m.

De som vill och kan, kom gärna dit på måndag 3 juli. Det brukar bli en trevlig kväll där på vägen till Ekholmen.

På tisdag avseglar vi runt kl 12, en första etapp till Vaxholm. När vi passerat de trånga passagera där,

samlas vi nord om Vaxholm för att få till en gemensam start till Ekholmen. Vi kommer i förväg överens om en enkel bana till målet vid bryggnocken på Ekholmen. Alla M-båtar är välkomna att delta då vi seglar på klassernas SRS-tal.

Väl framme finns gott om tid att packa och div fixande inför onsdagens Tune-up segling.

Så väl mött på Hundudden 3 juli.

/Uffe E

Håll dig uppdaterad på hemsidan

Styrelsen vill föreslå M-båtsseglarna att då och då besöka vår hemsida www.m-batsforbundet.se som uppdateras fortlöpande, för att hitta information om olika event! Klicka på "fliken" kalender, och andra sidor för olika information.

Halvmodellen uppsatt 1978 för M25 klassen

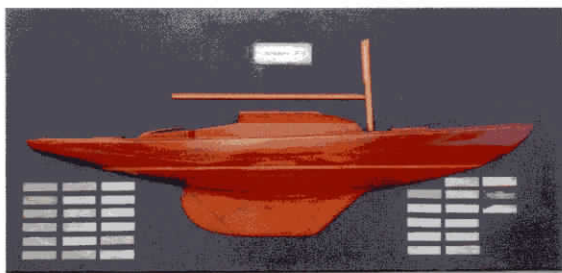
byggd av Rune Larsson Nyköping 1978

Bakgrund: 1978 så fick M25-60 Karl-Arne Nyström den första inteckningen, övriga båtar som vunnit en eller flera inteckningar i halvmodellen är M25-44 Lars-Ola Larsson, M25-28 Dick Joelson, M25-4 Kjell Gustafson, M25-3 Örjan Sundqvist, M25-11 Stig Kranberg, M25-3 Robert Karlsson, M25-3 Robert Dybeck, och M25-17 Joel Ilmrud.

Ursprungligen så delades modellen ut på bara på de entyps-seglingar som var rekommenderade för respektive säsong. Genom åren så har det seglats på följande regattor. SSS vårseglingar, Sigtunaregattan, Klassmästerskap, Kräftkörtet GSS Jungfruholmarna, SSS Höstrasta. (Flera av dessa regattor har lagts ner, det vore fint om några av dem kan återupstå)

Nystart i år 2023 för halvmodellen M25

I den ingår Stadshusregattan seglas i SRS, vi räknar antalet deltagande M25:or och ger poäng efter SRS placering för M25:or bäst placerad M25:a får poäng enligt följande exempel.

Om 6 st M25 startar får vinnaren 6 poäng, tvåan 5 poäng och så vidare.

Även Klassmästerskapet på Vikingarnas SS 9 juli ingår i Halvmodellen M25.

Där seglar vi entypsklass, med eller utan spinnaker (läs mer om hur det skall ske under Klassmästerskap på annan plats i tidningen).

Poängberäkning enligt samma system dock med den skillnaden att alla båtar som seglar KLM får + 1 poäng.

Den Mälartjugofemma och med samma rorsman som erhåller flest poäng när båda seglingarna sammanräknas får låna det ständigt vandrande priset uppsatt av M25 klassen ett år!

Segla Vackert

Kjell Gustafson M25-4

Avdelningen tips och trix

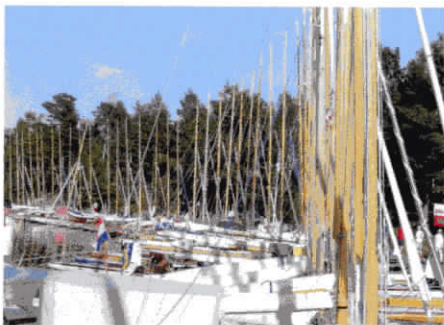
Skaffa den ideala båtskrapan för under hundralappen!

Som biodlare använder man denna kupkniv för att bända loss och lyfta upp honungsramarna ur bikupan.

Denna kupkniv är den optimala båtskrapan. Perfekt stål som efter skärpning med engradig fil håller skärpan under lång tid. Vass som en hyvel. Den går att beställa hos de flesta biredskapsbutiker.

En demonstration finns på FB. Gå in på Vi som älskar träbåtar och kolla inslaget från 14/12-22.

Sök på Tord Bergman.

Sliptips när krafterna inte riktigt räcker till

Här några bilder på hur man kan underlätta den tunga botten slipningen. Fungerar bra med Mirka abranet på slipklots enligt nedre bild. Utsug gör att det dammar minimalt.

Vid tyngre bottenjobb kan en oscillerande maskin anbringas på samma sätt. Hoppas att tipset inte kommer för sent annars något att ta med sig till hösten.

